

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania
Rodziny dla Miasta Łowicza
na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Spis treści

I.	WPROWADZENIE	2
II.	REALIZACJA „MIEJSKIEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY DLA MIASTA ŁOWICZA NA LATA 2016 – 2018” W 2018 ROKU	4
III.	REZULTATY PROGRAMU OSIĄGNIĘTE W 2018 ROKU.....	28
IV.	INFORMACJA O POTRZEBACH ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY W 2019 ROKU	28

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

I. WPROWADZENIE

Państwo jest podmiotem odpowiedzialnym za stworzenie swoim obywatelom warunków, w których będą oni mogli funkcjonować i zaspokajać potrzeby. Kierując się tym wskazaniem, dla dobra dzieci – „w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności” oraz dla dobra rodziny, przyjęto ustawę z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 575).

W myśl zapisów rzeczonoj ustawy, w gminie, przypisane jej zadania z zakresu wspierania rodziny, wykonywane są przez organ stanowiący i kontrolny - czyli radę gminy czy radę miejską oraz organ wykonawczy – wójta, burmistrza czy prezydenta miasta. Organ wykonawczy uprawniony jest do udzielenia upoważnienia do podejmowania decyzji administracyjnych, m.in., kierownikowi ośrodka pomocy społecznej. Zgodnie z powyższym, Zarządzeniem Nr 52/2012 Burmistrza Miasta Łowicza z dnia 14 lutego 2012 r., Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu został upoważniony do załatwiania spraw z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej ukierunkowane są na wspieranie rodzin biologicznych dzieci, które zostały już umieszczone w pieczy zastępczej, względnie rodzin, w których, uwagi na sposób realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczych, występuje zagrożenie, że będą musiały być podjęte działania zmierzające do objęcia dzieci tą pieczą. Mając na uwadze realizację tego zadania, gminy przyjmują trzyletni program wspierania rodziny, który jest elementem składowym strategii rozwiązywania problemów społecznych.

W oparciu o założenia ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej opracowano „Miejski Program Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”, który przyjęto Uchwałą Nr XXIV/158/2016 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 28 kwietnia 2016 r.

Jednostką odpowiedzialną za wdrażanie oraz monitorowanie Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu. Nadzór nad jego realizacją powierzono Radzie Miejskiej w Łowiczu.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, organ wykonawczy gminy jest zobowiązany do przedłożenia, w terminie do dnia 31 marca każdego roku, radzie gminy rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny wraz z informacją o potrzebach związanych z ich realizacją.

Adresatami „Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018” są rodziny z terenu miasta Łowicza, a w szczególności znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, przeżywające trudności w opiece i wychowaniu dzieci, zagrożone różnymi zjawiskami dysfunkcyjności.

Programu uwzględnia uwarunkowania lokalne i nakreśla kierunki działań w perspektywie trzyletniej. Jego głównym celem jest: **Wsparcie rodzin z terenu Łowicza, przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, które w efekcie ma doprowadzić do przywrócenia zdolności właściwego funkcjonowania rodzin i zapewnić prawidłowy rozwój wzrastających w nich dzieci, a także utrzymać dzieci w ich naturalnym środowisku bądź umożliwić ich powrót do rodzin.**

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Działania w ramach Programu koncentrują się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko zostało umieszczone poza rodziną biologiczną. Dotyczą one następujących obszarów problemowych:

- Wsparcie rodzin z dziećmi w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej;
- Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny;
- Koordynacja działań różnych instytucji działających ze środowiskami dysfunkcyjnymi;
- Zmniejszanie skali zjawisk zaburzających prawidłowe funkcjonowanie rodziny: ubóstwo, bezrobocie, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego, uzależnienia, przemoc domowa, brak kompetencji rodzicielskich.

Realizatorem zadań przewidzianych w „Miejskim Programie Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018” jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu, prowadzący współpracę ze sprzymierzonymi instytucjami i podmiotami wspierającymi dziecko i rodzinę, działającymi na terenie Łowicza.

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

II. REALIZACJA „MIEJSKIEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY DLA MIASTA ŁOWICZA NA LATA 2016 – 2018” W 2018 ROKU

Cel główny „Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018” w 2018 roku realizowany był poprzez następujące cele szczegółowe i zadania:

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji Działania podejmowane w 2018 roku w ramach realizacji zadania
Cel szczegółowy 1 Wzmocnienie bezpieczeństwa społecznego rodziny i poprawa jej funkcjonowania w sferze społeczno-bytowej		
1.1. Sprawne diagnozowanie problemów w rodzinach	MOPS Łowicz wychowawcy w szkołach i pedagodzy szkolni, nauczyciele przedszkoli, świetlice środowiskowe, placówki służby zdrowia, Policja, PCPR, kościół i organizacje kościelne	<u>Wskaźniki:</u> Liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych – 193 (liczba osób w tych rodzinach – 640) Diagnoza środowiska rodzinnego stanowi złożony proces i wymaga dużego zaangażowania ze strony pracowników społecznych, a także równoległe prowadzonej współpracy z przedstawicielami innych instytucji i organizacji działających na rzecz rodziny. Pierwszym krokiem jest zebranie danych, ustalenie faktów, a następnie postawienie diagnoz częściowych, aby dojść do oceny globalnej, konkluzji. Przy diagnozowaniu rodziny brane są pod uwagę czynniki: kulturowe, ekonomiczne, motywacyjne, emocjonalne. Zwraca się szczególną uwagę na: – cele rodziny (doraźne, długoterminowe, formułowane przez poszczególne osoby, podzielane przez całą rodzinę, zapytrywanie się na te cele wszystkich członków rodziny); – kulturę rodziny (uwarunkowania historyczne, unikalna kultura rozwijana w każdej rodzinie); – strukturę rodziny (zasady uniwersalne, związane z hierarchią władzy, wzajemne oczekiwania, własne podsystemy); – rozwój rodziny (jej różne stadia rozwojowe); – zasoby rodziny (materialne, psychospołeczne); – interakcje z innymi systemami (instytucje lokalne, rodzina rozszerzona, grupy osób bliskich);

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji Działania podejmowane w 2018 roku w ramach realizacji zadania
		– granice rodziny (pomiędzy rodziną a jej otoczeniem, jak przyjmuje nowego członka, jak traktuje poszczególnych członków); – klimat rodziny (czy pozytywny – mobilizujący, albo depresyjny – powodujący napięcia, frustracje, izolacje); – inne warunki rodzinne. Poza standardowym działaniem pracownika socjalnego w zakresie diagnozy sytuacji rodziny z dziećmi określa się również specyficzne jej obszary. Dotyczą one: komunikacji podstawowej w rodzinie, codziennego życia rodziny, rozwoju dzieci, rozwoju rodziców, rozwoju stosunków społecznych. Diagnoza - ocena nie jest czymś ostatecznym, w miarę budowania prawidłowych relacji między pracownikiem socjalnym i rodziną, opis sytuacji rodziny będzie coraz pełniejszy i w związku z tym zmianie ulegać będzie również diagnoza - ocena. Zdarza się również, że w życiu rodziny występuje takie wydarzenie, które powoduje całkowitą zmianę diagnozy - oceny (np. rozwód, narodziny nowego członka rodziny, podjęcie pracy przez dotychczas bezrobotnego rodzica). W 2018 r. w MOPS w Łowiczu zatrudnionych było 15 pracowników socjalnych, którzy w ramach swoich obowiązków zawodowych diagnozowali problemy w rodzinach z terenu miasta. Współpracowali oni przy tym ściśle zwłaszcza z kuratorami sądowymi i placówkami oświatowymi.
1.2. Praca socjalna z rodziną, prowadzona przez pracowników socjalnych	MOPS Łowicz	<u>Wskaźniki:</u> Liczba osób objętych pracą socjalną – 2023 (w 1001 rodzinach) Liczba zawartych kontraktów socjalnych pomiędzy pracownikami socjalnymi a podopiecznymi Ośrodka – 62 (liczba osób objętych kontraktem – 92) Metody zastosowane przez pracowników socjalnych MOPS w Łowiczu w pracy z rodzinami były adekwatne do zdiagnozowanych sytuacji rodzin. W pracy socjalnej z łowickimi rodzinami w 2018 r., wiodącą wśród metod była praca z indywidualnym przypadkiem. Także rola kontraktu socjalnego, w przypadku prowadzenia pracy socjalnej z rodzinami z dziećmi borykającymi się z wieloma problemami, zastępuje na szczególne uznanie. Realizacja kontraktu socjalnego

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji Działania podejmowane w 2018 roku w ramach realizacji zadania
1.3. Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej dla podopiecznych MOPS (przyznawanie zasiłków celowych, dożywianie dzieci, stypendia szkolne, zasiłki rodzinne)	MOPS Łowicz	<i>w takich przypadkach wymaga szczególnego zaangażowania ze strony pracownika socjalnego. W sytuacji stwierdzonych zaniedbań, konieczne jest wzmocnienie oddziaływań aktywizujących w ramach kontraktu. Ta forma współpracy dokładnie określa, jakie działania i czynności rodzic i pracownik socjalny wykonują, aby osiągnąć wyznaczony wspólnie cel, tj. poprawę funkcjonowania dzieci przez zlikwidowanie zaniedbań zaburzających ich prawidłowy rozwój w rodzinie. W sytuacji zdiagnozowanych zagrożeń dziecka, wywiązywanie się rodziców z działań zawartych w kontrakcie i monitorowanych przez pracownika socjalnego oraz inne osoby zaangażowane w pomoc rodzinie, pozwala na jego dalszy pobyt w domu rodzinnym.</i> <u>Wskaźniki:</u> Liczba rodzin i dzieci objętych pomocą w formie: a) zasiłków celowych – 419 rodzin (osób w rodzinach – 767) b) dożywiania dzieci – 291, w tym: w szkołach 201 dzieci MOPS w Łowiczu, jako gminna jednostka organizacyjna pomocy społecznej, stanowiąca instytucję lokalnej polityki społecznej, w ramach podejmowanych w 2018 r. działań zapewnił podopiecznym pomoc finansową i rzeczową, według zidentyfikowanych potrzeb, jak również w formie dożywiania – zwłaszcza dzieci i młodzieży z rodzin ubogich, udzielania dzieciom i młodzieży uczącej się pomocy materialnej o charakterze socjalnym – stypendia szkolne i zasiłki szkolne, a także w postaci świadczeń rodzinnych, co szeroko przedstawione zostało w Sprawozdaniu z działalności MOPS w Łowiczu za rok 2018. W 2018 r. realizowano <u>Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD)</u>. MOPS w tym zakresie współpracował z Łowickim Stowarzyszeniem „Dać Szansę”. Z tej formy pomocy skorzystało: do maja 2018 r. – 984 osoby (wydano 457 skierowań) oraz od września 2018 r. - 858 osób (wydano 409 skierowań).
1.4. Stała opieka i współpraca asystenta rodziny z rodziną, a także współpraca asystenta rodziny z pracownikami	MOPS Łowicz	<u>Wskaźniki:</u> Ilość rodzin oraz liczba osób objętych wsparciem asystentury rodzinnej – 21 rodzin z 52 dziećmi Aktywna praca podopiecznych z asystentem rodziny Podejmowanie przez asystenta rodziny i pracownika socjalnego działań, wzmacniających bezpieczeństwo

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji Działania podejmowane w 2018 roku w ramach realizacji zadania
socjalnym		socjalne rodziny Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych możliwe jest wyłącznie za jej zgodą oraz przy jej aktywnym współuczestnictwie w podejmowanych działaniach, uwzględniających zasady własne rodziny oraz źródła wsparcia zewnętrznego. Zgodnie z założeniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wsparcie rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo – wychowawcze prowadzone jest w dwóch formach: pracy z rodziną oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Pracę z rodziną w 2018 r. realizowali, w ramach obowiązków zawodowych, 2 asystenci rodziny zatrudnieni w MOPS (w tym: 1 asystent w pełnym wymiarze czasu pracy i 1 asystent w niepełnym wymiarze czasu pracy – 1/2, a następnie 3/8 etatu). Przy szerokim spektrum obowiązków i zadań, jeden asystent rodziny, zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, może w tym samym czasie współpracować nie więcej niż z 15 rodzinami. Ta forma wsparcia charakteryzuje się silnym wykorzystaniem zasady indywidualizacji, a podejmowane przez asystenta rodziny działania wobec rodziny uwzględniają jej sytuację, w szczególności występujące rodzaje przeżywanych trudności, posiadane zasoby oraz umiejętności, którymi ona dysponuje. Działania w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dziecka odnoszą się do budowania infrastruktury, pozwalającej na skuteczną pomoc rodzinie w sprawowaniu opieki nad dziećmi oraz na prawidłowe ich wychowanie, a także do podejmowania działań ukierunkowanych na poszczególne rodziny i do rozwiązywania występujących trudnych sytuacji. Na terenie Łowicza istnieją placówki i instytucje oraz podmioty, realizujące zadania z zakresu pomocy społecznej, w tym organizacje trzeciego sektora, z którymi w ubiegłym roku współpracował MOPS, w ramach systemu wsparcia dla rodzin. W 2018 r., przez asystentów rodziny i pracowników socjalnych, podejmowanych było szereg działań, wzmacniających bezpieczeństwo socjalne łowickich rodzin. Istotnym wyznacznikiem powodzenia w pracy na rzecz rodziny z trudnościami w opiece i wychowaniu dziecka jest harmonijna współpraca asystenta rodziny z pracownikiem socjalnym, jak również z przedstawicielami innych instytucji służących dziecku i rodzinie. W 2018 r., działający w MOPS w Łowiczu

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji Działania podejmowane w 2018 roku w ramach realizacji zadania
		<u>Zespół ds. Asysty Rodzinnej</u>, składający się z: koordynatora Zespołu, pracownika socjalnego, asystentów rodziny oraz psychologa, realizował zadania z zakresu: – diagnozowania i analizowania sytuacji rodzinnej środowisk pod kątem zaistniałych problemów i deficytów; – wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w celu przywrócenia zdolności do wypełniania tych funkcji; – prowadzenia działań wspierających na rzecz rodzin biologicznych, których dzieci znajdują się poza rodziną; – prowadzenia działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodzin w celu rozwijania ich umiejętności opiekuńczo – wychowawczych; – wnioskowania, w uzasadnionych przypadkach, o przyznanie usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych; – organizowania dla rodzin grup wsparcia/ grup samopomocowych, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie ich izolacji; – podejmowania działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin; – organizowania dla rodzin potrzebujących opieki psychologicznej, konsultacji indywidualnych, porad psychologicznych i prawnych; – współpracy z instytucjami i placówkami działającymi na rzecz dziecka i rodziny; – współpracy ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych. Aktywność Zespołu skupiała się na działaniach prowadzonych we współpracy z innymi podmiotami, świadczącymi usługi na rzecz dobra rodziny i dziecka, w celu pracy nad problemami konkretnych rodzin. W spotkaniach Zespołu uczestniczyli również pracownicy socjalni, w których rejonie zamieszkiwały rodziny objęte wsparciem w formie asysty rodzinnej. W uzasadnionych przypadkach, na posiedzenia Zespołu, zapraszani byli także przedstawiciele instytucji lub osoby, które mogły mieć wpływ na diagnozę problemu lub organizację i realizację planu pomocy rodzinie.

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji Działania podejmowane w 2018 roku w ramach realizacji zadania
1.5. Wsparcie rodzin w utrzymaniu mieszkań komunalnych, lokali socjalnych Pomoc rodzinom w załatwianiu spraw związanych z uzyskaniem tytułu prawnego do mieszkań komunalnych/ lokali socjalnych oraz dodatku mieszkaniowego	MOPS Łowicz ZGM, Urząd Miejski	<u>Wskaźniki:</u> Liczba rodzin, którym udzielono pomocy lub które otrzymały wsparcie – 32 (liczba osób w rodzinach – 54) Pracownicy socjalni MOPS, m.in. w ramach realizacji założeń kontraktów socjalnych, w 2018 r. prowadzili również pracę socjalną, której głównym założeniem było wsparcie rodzin w utrzymaniu mieszkań komunalnych czy lokali socjalnych oraz pomoc rodzinom w załatwianiu spraw związanych z uzyskaniem tytułu prawnego do mieszkań komunalnego/ lokalu socjalnego i dodatku mieszkaniowego. Współpracowali przy tym ściśle z pracownikami ZGM w Łowiczu i Urzędzie Miejskiego. Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, we własnym zakresie i przy współpracy z MOPS, realizował politykę, umożliwiającą najemcom mieszkań komunalnych czy lokali socjalnych odpracowanie zadłużenia czynszowego. W tym zakresie, w 2018 r., ZGM podpisał stosowne umowy z 6 osobami. Spośród nich 1 osoba odpracowała zadłużenie w całości.
1.6. Stworzenie dzieciom i młodzieży możliwości uczestnictwa w zorganizowanych formach spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań oraz zachęcanie ich do uczestnictwa w zajęciach pozaszkolnych i aktywnego udziału w wydarzeniach organizowanych dla dzieci i młodzieży na terenie miasta	MOPS Łowicz świetlice środowiskowe, placówki oświatowe, OSiR, ŁOK, Urząd Miejski, PTTK, kościół i organizacje kościelne	<u>Wskaźniki:</u> Liczba osób – dzieci i młodzieży, korzystających ze zorganizowanych pozaszkolnych form spędzania wolnego czasu – 1046 (zajęcia stałe, systematyczne, w tym w ramach świetlicy środowiskowej, bez imprez cyklicznych) Aktywny udział dzieci w zajęciach organizowanych przez świetlice środowiskowe, szkoły i instytucje sprzymierzone W łowickich szkołach, po lekcjach, dzieci spędzały czas w świetlicach oraz rozwijały swoje zamiłowania i zainteresowania w ramach zajęć pozalekcyjnych (np.: koło szachowe, języka migowego, fizyczne, chemiczne, językowe, teatralne, chór szkolny) i zajęć sportowo – rekreacyjnych (np.: UKS, koło turystyki rowerowej). Szkoły i świetlice szkolne organizowały dla swoich uczniów liczne formy aktywnego spędzania czasu, tj.: nocowanie w szkole, biwaki, bale jesieni, zabawy andrzejkowe i choinkowe, bale ósmych klas i gimnazjalne, dyskoteki szkolne. Ponadto uczniowie włączali się w działania w ramach „Szlachetnej Paczki”. Brali udział w licznych konkursach na poziomie szkolnym, międzyszkolnym i powiatowym. Dużo

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji Działania podejmowane w 2018 roku w ramach realizacji zadania
Łowicza		popularnością cieszyły się warsztaty kulinarne i plastyczne, organizowane dla dzieci i młodzieży szkolnej. Dużą popularnością wśród dzieci i młodzieży w Łowiczu w 2018 r. cieszyły się pozaekcyjne zajęcia sportowe, zorganizowane przez: Miejski Uczniowski Klub Sportowy „Pelikan” (dyscyplina: piłka nożna – 186 osób), Uczniowski Klub Sportowy „Soccer Kids” (dyscyplina: piłka nożna – szkółka dziecięca – 82 osoby), Uczniowski Klub Sportowy „Akademia Piłkarska” (dyscyplina: piłka nożna - 44 osoby), Uczniowski Miejski Klub Sportowy „Księżak” Łowicz (dyscyplina: koszykówka – 110 osób; dyscyplina: tenis stołowy – 18 osób), Klub Sportowy „Księżak” (dyscyplina: koszykówka – 30 osób), Międzyszkolny Klub Sportowy „ZRYW” Łowicz (dyscyplina: judo – 46 osób), Uczniowski Klub Sportowy „Korabka” (dyscyplina: piłka siatkowa – 28 osób; dyscyplina: lekka atletyka – 32 osoby), Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka” (dyscyplina: lekka atletyka – 46 osób), Łowicki Klub Karate „Kyokushin Fighter” (dyscyplina: karate – 35 osób), Łowicki Klub Taekwon-Do (dyscyplina: taekwondo – 15 osób), Łowickie Stowarzyszenie Aikido AIKI OKAMI (dyscyplina: aikido – 20 osób), Łowicka Akademia Sportu (dyscyplina: kajakarstwo – 140 osób), Uczniowski Klub Sportowy „Piłarski Klub Sportowy” (dyscypliny: lekka atletyka, szachy, piłka siatkowa – 44 osoby). <u>Łącznie: 876 osób</u> Jednostki organizacyjne miasta, tj.: ŁOK, OSiR czy Miejska Biblioteka, wychodziły do dzieci i młodzieży z własnymi interesującymi ofertami spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań, szczególnie w czasie wolnym od nauki w szkole. W <u>Łowickim Ośrodku Kultury</u> w 2018 r. dla dzieci i młodzieży zorganizowano: w okresie ferii zimowych – „Mały OCH! Film Festiwal” (projekt festiwalowy dla dzieci, na którym prezentowano najciekawsze filmy dziecięce i animacje ostatniego sezonu filmowego – specjalnie wyselekcjonowane i dobrane z myślą o rozwoju małego widza; projekt stanowi odpowiedź na zapotrzebowanie lokalne na taki festiwal dla dzieci i młodzieży w naszym mieście, a także doskonałą ofertę na spędzenie okresu ferii zimowych w Łowiczu oraz wypełnia doskonale rolę edukacji filmowej dla najmłodszych); w czasie wakacji – „Turbowakacje” (projekt skierowany głównie do najmłodszych odbiorców; stanowi

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji Działania podejmowane w 2018 roku w ramach realizacji zadania
		dwumiesięczną frajdę naszpikowaną seansami filmowymi, warsztatami, konkursami i wycieczkami; dla odbiorców nieco starszych nie brakuje koncertów czy cieszącego się ogromną popularnością kina letniego); W wyniku konkursu „Małe Granty 2018” realizowano projekty, również skierowane do dzieci i młodzieży: MICHAŁ JANOCZA, ŁOWICKA PRZETWÓRNIĄ MŁODYCH TALENTÓW 3 - warsztaty muzyczne dla mieszkańców Łowicza oraz okolic połączone z koncertami; pierwszą i najważniejszą zasadą warsztatów był brak granicy wiekowej oraz stopnia zaawansowania w sztuce muzycznej, od zupełnych amatorów aż po zawodowców pragnących podszkolić swój warsztat; główne kategorie warsztatów to: śpiew, zespoły wokalne (Hanna Gieda), zespoły rozrywkowe, jazz (Jakub Kraszewski), kompozycja, zespoły klasyczne (Michał Janocha) – ok. 20 uczestników (VII–VIII 2018); KAROLINA ŁOPUSIŃSKA, HEMIOLKA – projekt polegający na zorganizowaniu czterech integracyjnych spotkań muzycznych - każde wydarzenie dwudniowe (koncerty polskich wykonawców skierowane do młodzieży oraz projekty edukacyjno-artystyczne dla najmłodszych); MAŁGORZATA BŁOŃSKA, CERAMICZNA ZADYMKA. WARSZTATY CERAMICZNE Z POKAZEM WYPAŁU RAKU * - warsztaty ceramiki raku, skierowane do różnych grup wiekowych; całość zakończona wystawą prac uczestników (ok. 40 uczestników); GRUPA ŁOWICKICH PRZEWODNIKÓW TURYSTYCZNYCH, PROMIENISTY ŁOWICKI RAJD NOCNY SZLAKIEM NIEPODLEGŁOŚCI - rajd skierowany do młodzieży szkolnej, a także seniorów, rodzin, grup znajomych z okazji uczczenia 100. Rocznicy Odzyskania Niepodległości; ANETA KĘDZIORA, GRA TERENOWA POŁĄCZONA Z TURNIEJEM WIEDZY „ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI” - projekt polegający na zorganizowaniu gry terenowej połączonej z turniejem wiedzy dotyczącej 100-lecia odzyskania Niepodległości z udziałem uczniów klas 7 i 8 szkół podstawowych; inspiracją była patriotyczna działalność Polskich Towarzystw Gimnastycznych „Sokół” oraz Związku Harcerstwa Polskiego; STOWARZYSZENIE HISTORYCZNE IM. 10 PUŁKU PIECHOTY, REPORTAŻ „10 na 10” - filmowa próba ukazania dorobku dekady działalności popularnej w łowiczu „Dziesiątki”, stowarzyszenia kultuwującego tradycję wojskowe międzywojnia; film był formą zachęty dla młodych osób, popularyzacji historii lokalnej w sposób

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji Działania podejmowane w 2018 roku w ramach realizacji zadania
		pozytywny W ŁOK dzieci i młodzież mogli rozwijać swoje zainteresowania w sekcjach stałych: Dziecięco – Młodzieżowy Zespół Ludowy „Koderki” (2 razy w tygodniu po 80 dzieci), Koło Plastyczne „Akwareli” (dzieci młodsze – szkoła podstawowa, 1 raz w tygodniu 20 osób), Klub Plastyczny „Impress” (młodzież gimnazjalna i licealna, 1 raz w tygodniu 20 osób), Balet dla dzieci Kids Academy (1 raz w tygodniu 20 osób), Studio Piosenki ŁOK (1 raz w tygodniu). Imprezy plenerowe: Choinka Miejska (ok. 3 000 uczestników) <u>Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łowiczu w 2018 r. zorganizował imprezy sportowe:</u> Akcja „Ferie z OSiR 2018” – zajęcia: Tenis ziemny – gry i zabawy dla najmłodszych; Gry i zabawy na lodowisku; Nauka Pływania; Nauka jazdy na łyżwach z trenerem Mieczysławem Szymajdą; Camp z Koszykówką „Ferie z Koszykówką – Łowicz 2018”; Puchar Dyrektora OSiR w szachach; Zawody Pływackie Szkół Podstawowych i Gimnazjów; ok. 150 uczestników w okresie letnim Akcja „Wakacje na sportowo 2018” – propozycje imprez skierowane były do dzieci w wieku szkolnym i miały charakter ogólnorozwojowy; celem imprez organizowanych przez OSiR była integracja w grupie rówieśniczej i wdrażanie do samodzielności, a przede wszystkim poznawanie różnorodnych form aktywności fizycznej, nabywanie i kształtowanie nowych umiejętności oraz podnoszenie poziomu własnej sprawności ogólnej młodego pokolenia łowiczan; zajęcia: gry i zabawy na Boisku Orlik; turnieje siatkówki plażowej; treningi i mecze piłki siatkowej dla uczniów ze szkół podstawowych – drużyny mieszane; treningi i mecze koszykówki – dziewczęta i chłopcy; nauka gry w tenisa ziemnego; badminton; mini siatko noga; cross rowerowy; „TURNIEJ OSIEDŁOWY DZIKICH DRUŻYN” dla szkół podstawowych; na basenach zewnętrznych; ok. 400 uczestników Od 08.12.2018 r. Ośrodek Sportu i Rekreacji udostępnił dla mieszkańców Łowicza Łodowisko na Nowym Rynku. <u>W Miejskiej Bibliotece im. A.K. Cebrowskiego w Łowiczu w 2018 r. zorganizowano dla dzieci i młodzieży szereg imprez kulturalno – oświatowych, tj.:</u> „Niespodziankę dla babci, dziadka, taty, mamy wykonamy

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji Działania podejmowane w 2018 roku w ramach realizacji zadania
		sami”, „Sznurek, papier, kore, szmatka... - co powstanie, to zagadka?”, „Kwiaty z bibuły”, „Dla mam”, „Dzień Dziecka w Bibliotece” – warsztaty plastyczne; „Kto zimuje, a kto odlatuje”, „Co słoń zjada na śniadanie” – myślowanie w książkach o przyrodzie; Teatrzyk „Maska” dla dzieci – „Na końcu świata. Przygody Misia i piratki Kasi”; spotkania warsztatowe z ciekawymi ludźmi; „Czy zima to wytrzyma” – malowanie zimy; „Łamigłówka łap za słówka” – zabawy, gry edukacyjne, stolikowe, zgaduj – zgadule z wykorzystaniem księgozbioru biblioteki i internetu), warsztaty wielkanocne dla przedszkolaków, lekcje biblioteczne dla dzieci, zajęcia edukacyjne dla przedszkolaków „Mamo, tato nie pal”, „Świątowy Dzień Książki i Praw Autorskich” – wycieczka przedszkolaków do biblioteki, „Banknoty polskie” - spotkanie uczniów SP Nr 7 w czytelniku z kolekcjonerem Edwardem Noniewiczem, „Tydzień Bibliotek” – m.in. głośne czytanie książeczek dzieciom ze Żłobka „Koliberek”, „XVII Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom” (w tym warsztaty plastyczne do Bajki o Czerwonym Kapturku), „Lato w bibliotece” („Sztuczki ze sztuką” – warsztaty prezentujące różne techniki plastyczne, rozwijające twórczość i wyobraźnię dzieci; „Czarodziejskie dłonie” – malowanie rękami; „Łamigłówki, łamigłówki” – gry umysłowe; „Spotkania warsztatowe z ciekawymi ludźmi” – nauka robienia i zdobienia masek oraz zdobienia pierników; „Podróże małe i duże” – zajęcia literacko – plastyczne; „Zabawa z myszką” – zajęcia komputerowe; „Moja pocztówka wakacyjna z bibuły”, „Wakacyjny artysta”, „Papierowe cuda – wianki”, „A nam jest szkoda lata”), konkurs literacki „Opowiadania z Niepodległą w tle”, „Narodowe Czytanie Przedwiośnia”, „Dzień Głośnego Czytania” w bibliotece dla dzieci, „Ortografia na wesoło”, „Tydzień Pluszowego Misia”, „Piernikowe dekoracje” i „Choińska w bibliotece” – warsztaty plastyczne. Miejska Biblioteka w Łowiczu, włączając się do ogólnopolskiego projektu Marsz dla Życia i Rodziny, w 2018 r. ogłosiła konkurs literacki pn. „Kiedy razem. Rodzina.”, skierowany do wszystkich, którzy w dowolnej formie literackiej chcieli podzielić się wspomnieniami z najciekawszych spotkań i wydarzeń rodzinnych. Celem konkursu było upowszechnianie wartości i utrwalanie więzi rodzinnych, rozwijanie wyobraźni oraz umiejętności wypowiedzi artystycznej. W ramach Miejskich Obchodów Stulecia Odzyskania Niepodległości przez Polskę, Miejska Biblioteka zaprosiła łowickich licealistów do udziału w spektaklu „Blinny pamięci – rzecz o Janie Karskim” w reżyserii Jerzego Zelnika. Sztuka powstała na podstawie dramatu „Blinny wolności” Jacka Rysia i słuchowiska

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji Działania podejmowane w 2018 roku w ramach realizacji zadania
		radiowego „Plamy w pamięci” Antoniego Wincha. Spektakl zaprezentowany został w Łowickim Ośrodku Kultury 12 marca 2018 r. W dniu 20 marca 2018 roku w Miejskiej Bibliotece w Łowiczu odbył się finał miejskiego konkursu ortograficznego „MISTRZ ORTOGRAFII 2018” w kategorii łowickie szkoły podstawowe. Udział wzięło 39 uczniów w kategoriach wiekowych: klasy II-III, klasy IV, klasy V-VI i klasy gimnazjalne. W ramach zgłoszenia przez Miejską Bibliotekę udziału w VI edycji akcji „Z książką na walizkach” 2018 r., w Szkole Podstawowej Nr 2 odbyły się spotkania autorskie z pisarzami: 9 maja 2018 r. - Pawłem Wakułą (pisarz, autor książek dla dzieci, ilustrator i rysownik prasowy) – 150 dzieci, 10 maja 2018 r. - Kalingą Jerzykowską (autorka wierszy, powieści, piosenek, sztuk i scenariuszy teatralnych) – 150 dzieci. Dzieci uczestniczące w spotkaniach zgłosiły chęć udziału w konkursie plastycznym „A to historia”. Ponadto Filia dla dzieci Miejskiej Biblioteki w 2018 r. oferowała 12 109 tytułów książek nieodpłatnie udostępnianych na okres 30 dni z możliwością przedłużenia na kolejny miesiąc. W filii dla dzieci zarejestrowano 938 czytelników, którzy wypożyczyli na zewnątrz 8 797 woluminów. Dodatkowo ze zbiorów specjalnych – audiobooki skorzystało 16 młodych czytelników, którzy wypożyczyli 49 tytułów książek mówionych. Ogółem w 2018 r. w filii dla dzieci z usług bibliotecznych skorzystało 8 659 osób, udzielono 5 801 informacji (biblioteczne, rzeczowe, bibliograficzne). Do dyspozycji w Bibliotece jest również kawiarenka internetowa – 4 stanowiska z drukarką i skanerem. Na terenie Łowicza funkcjonują również placówki wsparcia, prowadzone przez świeckie i kościelne organizacje pozarządowe, które w ramach zadań własnych w 2018 r. realizowały szereg działań opiekuńczo – wychowawczych (również w ramach dotacji), proponując dzieciom i młodzieży atrakcyjny sposób spędzania czasu pozalekcyjnego oraz wolnego od zajęć szkolnych (wakacje, ferie). <u>Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Łowickiej – Koło przy Parafii Św. Ducha w Łowiczu</u> (pomocą objęto 30 dzieci i młodzieży, dotkniętych problemem alkoholowym rodziców lub opiekunów) <u>Dla dzieci i młodzieży</u>, w ramach tworzenia dodatkowych form spędzania czasu wolnego, w 2018 r. zorganizowano w szkołach podstawowych na terenie Łowicza, w okresie ferii zimowych i wakacji, półkolonie.

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji Działania podejmowane w 2018 roku w ramach realizacji zadania
		<i>W tej formie zajęć z terenu miasta zimą uczestniczyło 205 dzieci i młodzieży (SP Nr 1, SP Nr 2, SP Nr 3 i Pijarska SP Królowej Pokoju), zaś w czasie wakacji – 70 dzieci i młodzieży (SP Nr 2, SP Nr 3). Ponadto zorganizowano wyjazdową formę wypoczynku – kolonie w Miedzywodziu, w której uczestniczyło 50 uczniów szkół podstawowych.</i>
2.1. Organizowanie dla rodzin dotkniętych lub zagrożonych kryzysem spotkań, służących wymianie doświadczeń oraz zapobieganiu izolacji społecznej i marginalizacji, w formie grup wsparcia lub grup samopomocowych	MOPS Łowicz świątlice środowiskowe, placówki oświatowe, kościół i organizacje kościelne, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe	<u>Wskaźniki:</u> Zorganizowanie spotkań w formie grup wsparcia lub grup samopomocowych – 9 spotkań dla podopiecznych MOPS (w tym: 6 spotkań po 2 godziny grupy wsparcia dla rodziców z problemami wychowawczymi i 3 spotkania po 2 godziny grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej) Głównym celem spotkań grupy wsparcia dla rodziców z problemami wychowawczymi była zmiana postaw wychowawczych i modelowanie zachowań wobec dzieci. W trakcie zajęć analizowano najczęściej występujące problemy i starano się wspólnie wypracować ich rozwiązanie. Spotkania w ramach grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej były okazją do odreagowania negatywnych emocji, uzyskania wsparcia emocjonalnego oraz powzięcia informacji, gdzie szukać pomocy w sytuacjach kryzysowych. Ponadto, spotkania realizowane w formie grup wsparcia miały za zadanie również zapobieganie izolacji społecznej i marginalizacji oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. W ramach działalności własnej, zadania w formie terapii wspierającej, także dla osób współzależnych i par, podejmowała Poradnia Leczenia Uzależnień w Łowiczu. Także organizacje pozarządowe realizowały zadania własne w zakresie wsparcia rodzin/ osób dotkniętych lub zagrożonych kryzysem z różnych powodów. Na terenie Łowicza w 2018 r. działały 3 grupy samopomocowe AA (Anonimowi Alkoholicy), 1 grupa samopomocowa AN (Anonimowi Narkomani) oraz 1 grupa wsparcia AI – Anon (wspólnota krewnych

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji Działania podejmowane w 2018 roku w ramach realizacji zadania
		i przyjęciół osób nadużywających alkoholu). Również w 2018 r. zrealizowano i poprowadzono zajęcia edukacyjno – terapeutyczne dla osób z syndromem Dorosłych Dzieci Alkoholików. Do programu zgłosiło się 15 osób (12 kobiet i 3 mężczyzn), z których do programu zakwalifikowało się 13 osób (11 kobiet i 2 mężczyzn). Grupę rozpoczęło 10 osób, a ukończyło 8 osób.
2.2. Zacieśnienie współpracy z podmiotami podejmującymi różnorodne działania na rzecz rodzin z dziećmi	MOPS łowicz świetlice środowiskowe, placówki oświatowe, kościół i organizacje kościelne, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, PCPR, Sąd Rejonowy w Łowiczu, Policja, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Łowicza, Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Miejski, placówki służby zdrowia	<u>Wskaźniki:</u> Działania w zakresie współpracy na płaszczyźnie komunikacji społecznej, podejmowane i prowadzone przez podmioty społeczności lokalnej na rzecz rodzin z dziećmi Pracownicy socjalni wspólnie z przedstawicielami innych instytucji, realizujących zadania na rzecz rodziny, brali udział w szkoleniach i innych działaniach, zainicjowanych również przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Łowicza oraz przez inne instytucje współdziałające na płaszczyźnie wspierania rodziny, tj.: „Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego i współpraca służb podczas realizacji procedury Niebieskiej Karty. Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Teczka Procedury Niebieskiej Karty” (2 pracowników socjalnych); „Współpraca interdyscyplinarna na rzecz rozwiązywania problemów społecznych” (1 pracownik socjalny); Konferencja „Rodzina wolna od przemocy” (17 pracowników MOPS). Dyrektor MOPS i Zastępca Dyrektora oraz 1 pracownik socjalny od 2018 r. uczestniczą w projekcie „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin”, współfinansowanym przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach PO Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014 – 2020, Osi priorytetowej II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działania 2.5 Skuteczna pomoc społeczna; w tym szkolenia dla kardy zarządzającej oraz coaching dla pracownika socjalnego. MOPS uczestniczył, poprzez podejmowanie w 2018 r. współpracy z podmiotami działającymi na rzecz rodzin z dziećmi, we wspieraniu inicjatyw służących wzmocnieniu partnerstwa w zakresie budowy kapitału społecznego.

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji Działania podejmowane w 2018 roku w ramach realizacji zadania
2.3. Doskonalenie form współpracy z instytucjami i organizacjami w zakresie lepszego rozeznania potrzeb oraz organizowania pomocy rodzinie, a także przeciwdziałania degradacji i marginalizacji społecznej rodzin dotkniętych lub zagrożonych kryzysem	MOPS Łowicz świetlice środowiskowe, placówki oświatowe, kościół i organizacje kościelne, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, PCPR, Sąd Rejonowy w Łowiczu, Policja, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Łowicza, Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Probleatów Alkoholowych, Urząd Miejski, placówki służby zdrowia	<i>W 2018 r., przy realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) MOPS współpracował z łowickim Stowarzyszeniem „Dać Szansę”.</i> <u>Wskaźniki:</u> Wdrożenie w życie dobrych praktyk w zakresie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz rodzin i dzieci na płaszczyźnie lepszego rozpoznawania potrzeb oraz organizowania pomocy rodzinom, aby przeciwdziałać degradacji i marginalizacji społecznej rodzin dotkniętych lub zagrożonych kryzysem <i>Pracownicy socjalni i asystenci rodziny w 2018 r. na bieżąco wdrażali w swojej pracy dobre praktyki, które zacerpnęli w ramach współpracy z instytucjami i organizacjami, działającymi na rzecz rodzin i dzieci, a także w wyniku wymiany doświadczeń pomiędzy pracownikami pomocy społecznej na szkoleniach, co posłużyło doskonaleniu własnego warsztatu pracy, a przede wszystkim lepszemu rozeznaniu potrzeb oraz organizowaniu pomocy rodzinom, a także przeciwdziałaniu degradacji i marginalizacji społecznej rodzin dotkniętych lub zagrożonych kryzysem.</i>

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji
Działania podejmowane w 2018 roku w ramach realizacji zadania Cel szczegółowy 3 Wskaźniki: Liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, które umożliwiły wychowywanie dzieci w rodzinie naturalnej lub powrót dzieci z pieczy zastępczej do rodziny		
3.1. Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych wsparcia ze strony asystenta rodziny oraz zwiększenie liczby rodzin objętych asystenturą rodzinną	MOPS Łowicz	Liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, objętych wsparciem asystenta rodziny – 21 <i>W porównaniu z rokiem poprzednim, tj. 2017, zmalała liczba rodzin objętych wsparciem w formie współpracy z asystentem rodziny – z 26 do 21, w tym - na wniosek Sądu Rejonowego w Łowiczu w 2018 r. pracowano z 9 rodzinami.</i> <i>Spośród 21 rodzin, w przypadku 14 wystąpiło ograniczenie władzy rodzicielskiej. Z 2 rodzin objętych asysturą rodzinną, łącznie 2 dzieci przebywało poza rodziną biologiczną - w rodzinach zastępczych.</i> <i>W 2018 r. pracę na rzecz rodzin w ramach asysty rodzinnej prowadziło 2 asystentów rodziny, w łącznym wymiarze 1 i 3/8 etatu.</i> <i>W celu rozwój usług wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, służących pomocy w pokonywaniu trudnych sytuacji życiowych rodzin zamieszkujących w Łowiczu, w 2018 roku MOPS w Łowiczu, w ramach Konkursu nr RPLD.09.02.01-IP.01-10-001/18 (wsparcie rodziny systemu pieczy zastępczej), opracował projekt pn. Port „Szczęśliwa Rodzina”, na którego realizację otrzymano dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 Osi Priorytetowej IX „Włączenie społeczne” Działania IX.2 „Usługi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym” Poddziałania IX.2.1 „Usługi społeczne i zdrowotne”.</i> Wskaźniki: Ilość rodzin, które osiągnęły poprawę w funkcjonowaniu – 13, w tym ilość rodzin, które zakończyły pozytywnie współpracę z asystentem – 7 W 2018 r. zakończono współpracę asystenta rodziny z rodziną w 14 przypadkach, w tym: z uwagi
3.2. Systematyczna praca asystenta rodziny z rodzinami z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo	MOPS Łowicz	

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji
- wychowawczych, polegająca, m.in., na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo - wychowawczej, zaniechań względem dzieci, sporządzaniu planów pracy z rodziną oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie		Działania podejmowane w 2018 roku w ramach realizacji zadania na osiągnięte cele z 3 rodzinami, brak efektów z 2 rodzinami, ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę z 5 rodzinami (w tym z powodu zgonu z 2 rodzinami), z powodu zmiany metody pracy z rodziną z 4 rodzinami. Czas pracy w ramach asysty rodzinnej z 1 rodziną w 2018 r. wyniósł średnio 34,90 miesięcy. Asystenci rodziny we wspieranych środowiskach prowadzili systematyczną i zaplanowaną pracę z rodzinami. Uczestniczyli również, wraz z koordynatorem Zespołu ds. Asysty Rodzinnej, w okresowych ocenach sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
3.3. Działania zaradcze oraz interwencyjne w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa rodziny, a w szczególności dziecka	MOPS Łowicz placówki oświatowe, PCPR, Sąd Rejonowy w Łowiczu, Policja, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Łowicza, Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urząd Miejski, placówki służby zdrowia	<u>Wskaźniki:</u> Liczba rodzin wspomaganych pracą asystenta rodziny – 21 Liczba rodzin objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Łowicza – 31 (z dziećmi) W 2018 r. w Łowiczu realizowano Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miasto Łowicz. Pracownicy socjalni i asystenci rodziny aktywnie współpracowali z partnerami MOPS, współrealizującymi niniejszy Program w ramach zadań własnych, w podejmowaniu działań zaradczych oraz interwencyjnych w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa rodziny, a szczególnie dziecka. <u>W ramach grup roboczych ZŁ, podejmowano szeroko zakrojone czynności w 68 środowiskach (w tym w 31 rodzinach z dziećmi), a dotyczyły one 211 osób, w tym 61 dzieci.</u> Działania zaradcze oraz interwencyjne w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa rodziny, w szczególności dzieci, podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Łowicza zostały szeroko zaprezentowane w Sprawozdaniu z realizacji „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miasta Łowicz na lata 2016 – 2020” w 2018 roku.

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji
		Działania podejmowane w 2018 roku w ramach realizacji zadania <i>Psycholog MOPS udzielił w 2018 r. 66 osobom (w tym 17 dzieciom i młodzieży na 44 spotkaniach): 59 porad związanych z przemocą rodzinną (20 osobom doświadczającym przemocy) oraz 19 porad dotyczących konfliktów w rodzinach, 82 porad w związku z problemami wychowawczymi, 19 porad w sytuacjach problemowych okresu dorastania, 46 porad związanych z występowaniem w rodzinie choroby - również psychicznej, 11 porad w zakresie uzależnień i 5 innych konsultacji (sprawy sądowe, wizyty w środowisku, konsultacje z innymi specjalistami).</i> Ponadto, zarówno mieszkańcy Łowicza, jak i Powiatu Łowickiego, korzystali z poradnictwa udzielanego w: • Punkcie Interwencji Kryzysowej w Łowiczu na ul. Podrzecznej 30 w 2018 r. specjaliści (pracownik socjalny, psycholog, pedagog i psychoterapeuta rodziny) udzieliłi 199 porad osobom zamieszkającym w Łowiczu (liczba porad nie jest równa liczbie osób korzystających z pomocy, z jakim osoby potrzebujące pomocy zgłaszały się do PIK, dotyczyły stosowania przemocy, problemów małżeńskich, spraw około rozwodowych; z pomocy terapeutów rodzinnego klienta korzystali często na zlecenie sądu; problemy opiekuńcze – wychowawcze rozwiązywane były przez psychologa i pedagoga; nie udzielano porad prawnych ze względu na małe zainteresowanie klientów od momentu uruchomienia Punktu Bezpłatnej Pomocy Prawnej przy Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności • Punkcie Pomocy dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Łowiczu w budynku Muszli Koncertowej na Łowickich Błoniach – 32 osobom (22 kobiety i 10 mężczyzn) udzielono 49 porad prawnych, w ich ramach sporządzono 20 pism procesowych (m.in., pozwyl wnioski, wnioski dowodowe, odpowiedzi na pozwyl wniosek); spośród przyjętych 32 osób 18 zamieszkiwało na terenie Łowicza; 19 osób skorzystało z pomocy prawnika po raz pierwszy, zaś dla 13 osób była to kolejna wizyta; porady dotyczyły problematyki przemocy oraz korelujących z nią następujących spraw: sprawy karne w toku – 5 porad, rozwód/ separacja – 13 porad, alimenty – 11 porad, władza rodzicielska – 11 porad, ustalenie/ zaprzeczenie ojcostwa – 1 porada, sprawy mieszkaniowe – 5 porad, inne, w tym egzekucyjne – 3 porady;

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji Działania podejmowane w 2018 roku w ramach realizacji zadania
3.4. Pomoc w zorganizowaniu niezbędnego wsparcia psychologicznego i terapeutycznego dla rodzin mających problemy z zadaniami opiekuńczo – wychowawczymi względem dziecka oraz motywowanie do korzystania z poradnictwa specjalistycznego, do udziału w warsztatach dla rodziców doskonalących ich umiejętności wychowawcze	MOPS Łowicz PCPR, Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe	psycholog udzielił wsparcia w zakresie podstawowej pomocy psychologicznej 12 mieszkańcom Łowicza (23 porady); sprawy dotyczyły problemów osobistych, kwestii związanych z nadużywaniem alkoholu w rodzinie oraz konfliktów okołorozwodowych • oraz oferowanego w nieodpłatnych punktach pomocy prawnej mieszczących się w siedzibie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, prowadzonych przez Powiat Łowicki <u>Wskaźniki:</u> Ilość rodzin korzystających z porad i konsultacji specjalistów - w 2018 r. z psychologiem w MOPS odbyto 250 konsultacji/ spotkań Liczba podopiecznych uczestniczących w warsztatach i spotkaniach ze specjalistami, wspierającymi dziecko i rodzinę – 81 osób korzystających z konsultacji psychologicznych w MOPS, w tym 17 dzieci i młodzieży Psycholog zatrudniony przez MOPS, w 2018 r. we wtorki w godz. 12.00 – 16.00 oraz w piątki w godz. 8.00 – 12.00, udzielał pomocy osobom wymagającym wsparcia w zakresie rozwiązywania problemów, dotyczących: przemocy w rodzinie – 59 porad, konfliktów w rodzinie – 19 porad, problemów wychowawczych – 82 porady, problemów okresu dorastania – 19 porad, sytuacji choroby – 46 porad, uzależnień – 11 porad, z innych niesklasyfikowanych powodów – 5 porad; grupy wsparcia – 9 spotkań Czas konsultacji psychologicznych w 2018 r. wyniósł 1 – 1,5 godziny (jednorazowo). Poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, prawne, rodzinne) było, realizowane także przez pracowników socjalnych MOPS w Łowiczu w ramach pracy socjalnej w 2018 r. w przypadku 48 rodzin. Pracownicy socjalni i asystenci rodziny pomagali swoim podopiecznym w zorganizowaniu niezbędnego wsparcia psychologicznego i terapeutycznego, kierując ich do osób kompetentnych i angażując się w ustalanie terminów spotkań ze specjalistami, a także motywowali do korzystania z porad i konsultacji. Asystenci rodziny, na prośbę członków rodziny, uczestniczyli również w takich spotkaniach razem z podopiecznymi.

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji Działania podejmowane w 2018 roku w ramach realizacji zadania
3.5. Organizowanie spotkań i warsztatów, mających na celu poszerzenie wiedzy rodziców oraz rozwijanie ich umiejętności w zakresie opieki i wychowywania dziecka	MOPS Łowicz, placówki oświatowe, świetlice środowiskowe, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, PCPR	Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna w Łowiczu, w ramach realizacji zadań własnych, w 2018 r. organizowała wsparcie w formie zajęć warsztatowych, profilaktycznych, szkoleń, konsultacji i specjalistycznych porad dla rodziców borykających się z różnego rodzaju trudnościami w procesie wychowawczym. Klienci PPP korzystali z różnych form terapii na terenie placówki, zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami. <u>Wskaźniki:</u> Zorganizowanie spotkań i warsztatów dla rodziców W 2018 r. psycholog MOPS, na spotkaniach grupy wsparcia dla rodziców, podejmował problematykę, dotyczącą sprawowania właściwej opieki i wychowania dzieci. Asystenci rodziny, realizujący we współpracy z rodzicami plan pracy, propagowali wiedzę na temat prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczej wobec dzieci. Pracownicy socjalni czynili to w środowiskach w ramach pracy socjalnej. W zakresie wzmocnienia kompetencji rodzicielskich, Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna w Łowiczu organizowała zajęcia dla rodziców - warsztaty „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”. Ponadto w placówkach oświatowych w ramach realizacji własnych programów wychowawczych i profilaktycznych, rodzice uczestniczyli w spotkaniach, mających na celu poszerzanie wiedzy i rozwój oraz rozwijanie umiejętności w zakresie opieki i wychowania dziecka.
3.6. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	MOPS Łowicz	<u>Wskaźniki:</u> Liczba monitorowanych rodzin i dzieci – 37 rodzin oraz 75 dzieci Pracownicy socjalni oraz asystenci rodzin, w ramach wykonywania zadań zawodowych, regularnie monitorowali sytuację dzieci w rodzinach zagrożonych kryzysem i z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi (monitoring sytuacji dzieci w rodzinach, z którymi asystenci rodziny zakończyli współpracę w 2018 r. oraz monitorowanie przez pracowników socjalnych środowisk – rodzin z dziećmi, w których prowadzona była w 2018 r. procedura „Niebieskie Karty”). Współpracowali oni z placówkami

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji Działania podejmowane w 2018 roku w ramach realizacji zadania
3.7. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	MOPS Łowicz	oświatowo – wychowawczymi, świetlicami środowiskowymi, stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi, Poradnią Psychologiczną – Pedagogiczną, Policją, Sądem Rejonowym, kuratorami sądowymi, placówkami służby zdrowia. <u>Wskaźniki:</u> Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej – 35 (z 30 rodzin) Spośród 35 dzieci przebywających w pieczy zastępczej, w 2018 r. jedno dziecko trafiło do rodziny adopcyjnej. Dwoje dzieci, na okres ok. trzech tygodni w związku z koniecznością hospitalizacji matki samotnie wychowującej dzieci, zostało umieszczonych w Domu Dziecka w Rawie Mazowieckiej. W roku 2018 poniesiono wydatki w kwocie 132 355,23 zł z tytułu umieszczenia w: placówkach opiekuńczo – wychowawczych - 4 dzieci z 3 rodzin i w rodzinach zastępczych - 31 dzieci z 27 rodzin. Współfinansowano pobyt dzieci w pieczy zastępczej w 2018 r. w wysokości: a) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, tj. w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, w przypadku 10 dzieci (w tym: 8 dzieci wyłącznie 10%), b) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, tj. w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, w przypadku 9 dzieci (w tym: 0 dzieci wyłącznie 30%), c) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, tj. w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej, w przypadku 25 dzieci (w tym: 18 dzieci wyłącznie 50%).
3.8. Ustanowienie i finansowanie rodzin wspierających	MOPS Łowicz	<u>Wskaźniki:</u> Liczba rodzin wspierających – 0 W 2018 r. MOPS w Łowiczu czynił starania w zakresie pozyskania rodzin wspierających, m.in., poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Ośrodka informacji o naborze kandydatów do pełnienia funkcji rodzin wspierających, jak również prowadzenie rozmów z osobami pomagającymi rodzinom z problemami w sferze opieki i wychowania dzieci. Nie finansowano rodzin wspierających, gdyż w najbliższym otoczeniu rodzin korzystających ze wsparcia

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji
Działania podejmowane w 2018 roku w ramach realizacji zadania		
3.9. Finansowanie kosztów szkoleń rodzin wspierających i asystenta rodziny	MOPS Łowicz	asystenta rodziny nie udało się pozyskać rodzin, mogących pełnić taką funkcję. <u>Wskaźniki:</u> Liczba poszczególnych szkoleń a) rodzin wspierających – 0 b) asystenta rodziny - 4 Nie finansowano w 2018 r. szkoleń rodzin wspierających, gdyż w Łowiczu taka forma wspierania rodziny nie funkcjonowała. Asystent rodziny (1) i koordynator Zespołu ds. Asysty Rodzinnej uczestniczyli w dwudniowym szkoleniu „Rozwiązywanie problemów wychowawczych” oraz w seminarium pn. „Przejsięcie od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w środowisku lokalnym – wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej”, jak również asystenci rodziny i koordynator Zespołu ds. Asysty Rodzinnej brali udział w Konferencji „Rodzina wolna od przemocy”, zorganizowanej przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Łowicza i MOPS w Łowiczu. Ponadto ww. zostali przeszkoleni w zakresie ochrony danych osobowych po zmianach Unijnego Rozporządzenia o Ochronie Danych Osobowych (RODO).
Cel szczegółowy 4		
4.1. Organizowanie spotkań i zajęć edukacyjno – informacyjnych z lekarzem ginekologiem oraz specjalistami z zakresu planowania rodziny	MOPS Łowicz placówki służby zdrowia, kościoł i organizacje kościelne, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe	<u>Wskaźniki:</u> Zorganizowanie spotkań i zajęć edukacyjno – informacyjnych z ginekologiem oraz specjalistami z zakresu planowania rodziny W 2018 r., pomimo podejmowanych starań, nie doszło do skutku nawiązanie współpracy ze specjalistami, którzy wyraziliby chęć przeprowadzenia tematycznych spotkań i zajęć edukacyjnych – informacyjnych z zakresu planowania rodziny. Nie było również zainteresowania realizacją tego działania ze strony potencjalnych uczestników.

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji
4.2. Organizowanie spotkań i zajęć edukacyjnych z pedagogiem oraz psychologiem, mających na celu ukazanie potrzeb rozwojowych dziecka w rodzinie	MOPS Łowicz Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, kościół i organizacje kościelne, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe	<u>Wskaźniki:</u> Liczba zorganizowanych spotkań i zajęć – 6 spotkań grupy wsparcia dla rodziców oraz 101 porad indywidualnych, których udzielił psycholog w MOPS w zakresie ukazania potrzeb rozwojowych dziecka w rodzinie Liczba osób uczestniczących w tych formach wsparcia – 35 Psycholog zatrudniony przez MOPS w Łowiczu w 2018 r. udzielił rodzicom porad w zakresie ukazania potrzeb rozwojowych dziecka, a także spotykał się w ramach realizacji zagadnień z ww. problematyki z dziećmi i młodzieżą. Tematyka ta była również poruszana podczas spotkań grupy wsparcia dla rodziców. Spotkania i zajęcia z tego zakresu w 2018 r., w ramach realizacji zadań własnych, organizowała Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna w Łowiczu oraz placówki oświatowe w ramach swojej działalności.
Cel szczegółowy 5 Podjęmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodzin, aby przeciwdziałać sytuacjom destabilizującym prawidłowe funkcjonowanie rodziny i kryzysowym, które w konsekwencji prowadzą do podejmowania przez pracowników służb społecznych działań interwencyjnych		
5.1. Analiza sytuacji rodziny zagrożonej umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej	MOPS Łowicz PCPR, placówki oświatowe	<u>Wskaźniki:</u> Liczba rodzin poddanych szczegółowej analizie sytuacji rodziny ze względu na zagrożenie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej – 4 Są to rodziny, z którymi asystenci podjęli współpracę w 2018 r. w wyniku analizy sytuacji rodziny, przeprowadzonej przez pracowników socjalnych MOPS, również we współpracy z innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny i dziecka.
5.2. Monitorowanie rozwoju dziecka w rodzinie	MOPS Łowicz PCPR, placówki oświatowe	<u>Wskaźniki:</u> Liczba rodzin poddanych stałemu monitorowaniu sytuacji dziecka z powodu prawdopodobieństwa wystąpienia trudności w sprawowaniu opieki nad nim i w wypełnianiu funkcji wychowawczej wobec dziecka – 245

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji Działania podejmowane w 2018 roku w ramach realizacji zadania
		Sytuacja dzieci w rodzinach, w których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia trudności w sprawowaniu opieki nad nimi i w wypełnianiu funkcji opiekunów – wychowawczej (bezaradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych), monitorowana była przez pracowników społecznych, w ramach wypelniania obowiązków zawodowych, głównie w formie prowadzonej w środowisku pracy społecznej czy pracy w grupach roboczych przy realizacji procedury „Niebieskie Karty”, jak również przez asystentów rodziny w środowiskach, z którymi asystenci pracowali, we współpracy z innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny i dziecka.
5.3. Prowadzenie terapii i mediacji w sytuacjach konfliktu	MOPS Łowicz Sąd Rejonowy w Łowiczu	<u>Wskaźniki:</u> Ilość przeprowadzonych interwencji – 108 (w ramach poradnictwa psychologicznego w MOPS) Udział rodzin w terapiach i mediacjach W ramach spotkań z psychologiem w MOPS prowadzone było poradnictwo, m.in., w zakresie rozwiązywania sytuacji konfliktowych w rodzinie, problemów okresu dorastania, przemocy w rodzinie, problemów związanych z uzależnieniami dla podopiecznych Ośrodka. W tym zakresie udzielono łącznie 108 porad. Pracownicy socjalni i asystenci rodziny udzielali również osobom zainteresowanym podjęciem terapii czy mediacji informacji o działaniach Punktu Interwencji Kryzysowej, Poradni Leczenia Uzależnień oraz mediatora w Sądzie Rejonowym w Łowiczu. <u>Wskaźniki:</u> Zorganizowanie spotkań i warsztatów oraz pikników, festynów rodzinnych i imprez integrujących rodzinę Dnia 27 maja 2018 r. odbył się piknik Święto Rodziny oraz Dzień Dziecka w Księżstwie Łowickim, połączony z marszem ulicami miasta pn. „Marsz dla Życia i Rodziny”, zorganizowany przez Pijarskie Szkoły Królowej Pokoju, Urząd Miejski, ŁOK, PTTK. Imprezie tej towarzyszyły konkursy, zabawy, koncerty w wykonaniu dzieci i młodzieży. Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przy współudziale pracowników Ośrodka Sportu i Rekreacji w Łowiczu, zorganizowali imprezę integrującą pod nazwą „XXVI Łowicki Bieg Trzeźwości”.
5.4. Organizowanie spotkań i warsztatów, mających na celu rozwijanie umiejętności wychowawczych rodziny, wzmacnianie jej roli i funkcji oraz pikników czy festynów rodzinnych, imprez integrujących rodzinę i promujących wartości	MOPS Łowicz, placówki oświatowe, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, Urząd Miejski, Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna, kościół i organizacje kościelne	

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji
rodziny, jako podstawowej komórki życia społecznego		Działania podejmowane w 2018 roku w ramach realizacji zadania <i>Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna w Łowiczu, w ramach ogólnopolskiej akcji „Cała Polska Czyta Dzieciom”, w 2018 r. zorganizowała spotkania rodzinne swoich klientów, w ramach których propagowane były, m.in., wartości rodzinne, wychowania w poszanowaniu godności, budowanie więzi pomiędzy dziećmi a ich rodzicami/ opiekunami.</i>
5.5. Prowadzenie programów profilaktycznych i organizowanie konkursów plastycznych w placówkach oświatowych oraz w świetlicach środowiskowych, z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, alkoholizmowi i innym uzależnieniom	MOPS Łowicz, placówki oświatowe, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Łowicza, kościoły i organizacje kościelne Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<u>Wskaźniki:</u> Liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych – 2 (MKRPA i ZI, bez placówek oświatowych i org. pozarządowych) oraz zorganizowanych konkursów plastycznych – 0 (MKRPA i ZI, bez placówek oświatowych i org. pozarządowych) W 2018 r. w Łowiczu realizowane były programy profilaktyczne: Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miasto Łowicz. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Łowicza inicjował działania interdyscyplinarne, edukacyjne, profilaktyczne, terapeutyczne, socjalne, mające na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie, propagujące życie bez przemocy, co szeroko zostało zaprezentowane w Sprawozdaniu z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miasta Łowicz na lata 2016 – 2020 w 2018 roku. Ponadto, w placówkach oświatowych tworzone były i realizowane we własnym zakresie programy profilaktyki oraz programy wychowawcze. Podobnie w organizacjach pozarządowych, w ramach realizacji zadań statutowych. W 2018 r. zrealizowano 6 programów i warsztatów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, adresowanych do dzieci i młodzieży szkolnej, w których uczestniczyło 816 uczniów, a także w trzech klasach szkoły podstawowej program wychowawczy – profilaktyczny „Spójrz Inaczej”, w którym uczestniczyło 61 uczniów klas II i III oraz autorski program edukacyjny – profilaktyczny z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, który zaprezentowano podczas II Diecezjalnych Spotkań Młodzieży. Również w 2018 r. zorganizowano 2 spotkania w temacie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, których adresatami byli rodzice uczniów i nauczyciele:

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji Działania podejmowane w 2018 roku w ramach realizacji zadania
5.6. Współpraca z Miejską Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	MOPS łowicz Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	„Rodzice i dzieci w obliczu dorastania – zagrożenia (narkotyki, środki zastępcze, leki) – 158 rodziców i 12 nauczycieli; „Konsekwencje i wpływ alkoholu na funkcjonowanie rodziny oraz wpływ na rozwój psychofizyczny młodzieży” – 155 rodziców. Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przy współudziale pracowników Ośrodka Sportu i Rekreacji w Łowiczu, zorganizowali imprezę integrującą pod nazwą „XXVI łowicki Bieg Trzeźwości”, w którym uczestniczyło 240 osób (dzieci, młodzież, dorośli). <u>Wskaźniki:</u> Ilość rodzin, które rozpoczęły/ kontynuowały współpracę z MKRPA – 42 (z tego: 19 spraw z lat poprzednich oraz 23 nowe sprawy - wnioski, które wpłynęły do MKRPA w 2018 r., w tym złożone przez: członków rodziny – 11, MOPS – 7, KPP – 2, kuratorów zawodowych Sądu Rejonowego w Łowiczu – 2, Prokuraturę Rejonową w Łowiczu - 1) W razie konieczności zachęcanie uzależnionych członków rodziny do zgłaszania problemów do Komisji MOPS współpracuje z MKRPA w ramach działań prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Miasta Łowicza. Również pracownicy socjalni motywują członków rodzin z problemami uzależnień do zgłaszania się po wsparcie do MKRPA, a także sporządzają wnioski o zobowiązanie do leczenia odwykowego, w sytuacjach tego wymagających. <u>Wskaźniki:</u> Ilość rodzin objętych nadzorem kuratorskim, w przypadku wystąpienia takiej konieczności – 9 rodzin spośród 21 wspieranych w 2018 r. przez asystentów rodziny Monitorowanie i praca z rodziną poprzez kuratora Pracownicy socjalni i asystenci rodziny w 2018 r. prowadzili ścisłą współpracę z kuratorami Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, przede wszystkim z kuratorami rodzinnymi i nieletnich, ale również z kuratorami dla dorosłych.
5.7. W razie konieczności objęcie rodziny opieką kuratorską	MOPS łowicz Sąd Rejonowy w Łowiczu – III Wydział Rodzinny i Nieletnich, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

Zadanie do realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki ewaluacji Działania podejmowane w 2018 roku w ramach realizacji zadania
5.8. Udzielanie porad prawnych, szczególnie z zakresu prawa rodzinnego	MOPS Łowicz stowarzyszenia i organizacje pozarządowe	<u>Wskaźniki:</u> Udzielanie porad prawnych, m.in., w sprawach: rozwodu/ separacji, alimentacji, władzy rodzicielskiej, ustalenia/ zaprzeczenia ojcostwa, mieszkaniowych, karnych w toku, egzekucyjnych Pracownicy socjalni i asystenci rodziny kierowali osoby potrzebujące porady prawnej do punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w siedzibie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, utworzonego przez Powiat Łowicki, a także Punktu Pomocy dla Ofiar Przemocy w Rodzinie – działającego w strukturach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
5.9. Udzielanie wsparcia psychologicznego	MOPS Łowicz stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	<u>Wskaźniki:</u> Liczba konsultacji odbytych z psychologiem zatrudnionym w MOPS – 241 (konsultacje indywidualne) Udział podopiecznych MOPS w spotkaniach z psychologami oraz w warsztatach podnoszących kompetencje rodzicielskie, organizowanych przez PPP, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe MOPS zorganizował, m.in. dla rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, poradnictwo psychologiczne, w ramach którego w 2018 r. udzielono konsultacji łącznie 64 osobom dorosłym i 17 dzieciom i młodzieży. Wsparcia psychologicznego osobom i rodzinom z problemem narkotykowym udział w 2018 r. w budynku obok Muzeum Koncertowej na Łowickich Błoniach psycholog – specjalista terapii uzależnień od narkotyków; z tej formy pomocy podczas 219 konsultacji skorzystało 51 osób (osoby zażywające narkotyki oraz osoby funkcjonujące z osobami uzależnionymi). Pracownicy socjalni i asystenci rodziny udzielali również, osobom poszukującym czy wymagającym wsparcia psychologicznego, informacji na temat możliwości jego uzyskania w Punkcie Interwencji Kryzysowej, a także w Punkcie Pomocy dla Ofiar Przemocy w Rodzinie czy też w innych instytucjach i organizacjach pozarządowych.

Sprawozdanie z realizacji
„Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”
w 2018 roku

III. REZULTATY PROGRAMU OSIĄGNIĘTE W 2018 ROKU

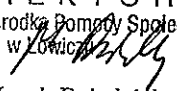
Realizując „Miejski Program Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2016 – 2018”, w 2018 roku osiągnięto następujące rezultaty:

1. Efektywne wsparcie rodzin z terenu miasta Łowicza poprzez realizację celu głównego i celów szczegółowych Programu
2. Wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego oraz poprawa funkcjonowania rodzin i ich członków w sferze socjalno – bytowej
3. Zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na potrzebę zmiany postaw wobec środowisk dysfunkcyjnych w kierunku akceptacji i wsparcia rodzin, mających problemy z prawidłowym funkcjonowaniem w społeczeństwie
4. Zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego i marginalizacji
5. Zacieśnienie oraz udoskonalenie form współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rodzin z dziećmi
6. Umocnienie współpracy na płaszczyźnie wspierania rodziny pomiędzy asystentem rodziny a pracownikiem socjalnym
7. Zwiększenie dostępności rodzin dysfunkcyjnych do poradnictwa specjalistycznego
8. Zwiększenie wiedzy i kompetencji rodzicielskich w zakresie świadomego planowania rodziny, zaspokajania potrzeb rozwojowych dziecka, odpowiedniego działania wychowawczego względem dziecka
9. Nabycie przez rodziny dotknięte trudnościami w opiece i wychowaniu dzieci umiejętności prawidłowego realizowania funkcji opiekuńczo – wychowawczych, a poprzez to również poprawa ich funkcjonowania w społeczeństwie
10. Zwiększenie umiejętności rozwiązywania konfliktów w rodzinach
11. Umożliwienie dziecku prawidłowego rozwoju w rodzinie biologicznej, środowisku lokalnym i grupach rówieśniczych
12. Reintegracja rodziny wyrażająca się w powrocie dziecka do rodziny biologicznej
13. Umocnienie więzi rodzinnych

Pomimo podjętych przez MOPS w Łowiczu działań, w 2018 r., nie osiągnięto założonego celu: Pozyskanie rodzin wspierających, do współpracy z asystentem rodziny i pracownikiem socjalnym, w celu udzielania aktywnej pomocy rodzinom, przeżywającym trudności w zakresie opieki i wychowania dzieci, w rozwiązywaniu sytuacji problemowych, na jakie napotykają środowiska dysfunkcyjne.

IV. INFORMACJA O POTRZEBACH ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY W 2019 ROKU

Informacja o potrzebach związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu została przedstawiona w Rozdziale VI Sprawozdania z działalności MOPS w Łowiczu za rok 2018, przedstawionego Radzie Miejskiej w Łowiczu w marcu 2019 r.

D Y R E K T O R
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Łowiczu

mgr Marek Dziedziela